

Deadline advies ASD	n.v.t.
Thema	Armoede en eenzaamheid
College-/raadsvoorstel	n.v.t.
Corsa nr voorstel	
Bijlage(n)	
Beleidsmedewerk(st)er	Rosaida Broeren (contactambtenaar ASDB)
Vakafdeling	Afdeling Regie en Ontwikkeling
Kopiehouder ASD	Freke van der Esch, Meindert Leutscher
Kenmerk ASD	ASDB 23.049

Ongevraagd advies armoede en eenzaamheid.

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Best.

De toenemende kloof tussen mensen met voldoende middelen en zij die (heel) veel moeite hebben om rond te komen, staat de laatste tijd veel in de belangstelling. Op vele manieren wordt geprobeerd deze problemen te verkleinen. Ook in Best wordt door de gemeente en de sociale partners hard gewerkt om de kloof te verkleinen en de mensen die het moeilijk hebben, een handreiking te geven om uit armoede te ontsnappen.

Hoewel de gemeente haar uiterste best doet op dit dossier, vindt de Adviesraad Sociaal Domein Best (ASDB) toch dat zij een reactie op dit onderwerp moet geven om een aantal zaken extra te benadrukken.

De ASDB brengt hierbij het onderwerp armoede en eenzaamheid onder uw aandacht:

- Een ongevraagd advies over dit onderwerp.
- Aandachtspunten waaraan de ASDB de (toekomstige) aanpak van armoede en eenzaamheid door de gemeente Best zal toetsen.

Totstandkoming advies

Voor het opstellen van het advies is contact gelegd/overlegd met:

- Thuis woningbouw
- Lumens schuldhulpverlening
- Lev jeugdwerk en psychologen
- GGD jeugdverpleegkundige
- LEV Buurtcoaches
- LEV energiecoaches
- LEV management
- Vluchtelingenwerk
- De Voedselbank Best-Oirschot
- Kringlooporganisatie Het Goed
- Bijscholing door huisarts/onderzoeker Feia Hemke n.a.v. promotieonderzoek over aanpak stress in achterstandswijken en de medische gevolgen van stress.
- Gesprek met jongeren bij de Todo
- Netwerklunch
- Klankbordgroep
- Individueel contact met mensen van de doelgroep.

* De ASDB ontvangt een bevestiging van het ingediende advies van de beleidsmedewerk(st)er/contactambtenaar.

* De beleidsmedewerk(st)er/contactambtenaar stuurt het advies naar het College van B&W.

* De ASDB publiceert het advies uiterlijk twee weken na de datum van indiening ervan.

Aandachtspunten en toetsingscriteria ASDB

1. *Communicatie en individueel maatwerk:*

- *Maak van communicatie maatwerk, juist voor de doelgroep waar het over gaat.*

Toelichting: Bij sommige inwoners is de complexiteit van het dagelijks leven groot. Hulpvragen over bijvoorbeeld digitalisering, woningtekorten en hoge prijzen raken door toenemende stress ondergesneeuwd. Zeker voor de groep die niet digitaal mee kan of laaggeletterd is. Kijk ook naar andere aanpakken. Veel mensen zijn in een staat van overleven en staan wantrouwend tegen de gemeente en overheid. De gemeente moet vanuit vertrouwen opereren om dit geschade vertrouwen terug te winnen zodat er weer vanuit wederzijds vertrouwen geopereerd kan worden. Inwoners moeten het gevoel hebben dat de gemeente naast hen staat. Inwoners hebben soms het gevoel dat de gemeente meer tegenover hen staat. Ondanks dat er al goede initiatieven zijn om alle inwoners te bereiken, moet hier blijvend aandacht aan besteed worden.

Toetsingscriterium ASDB:

Geleverd maatwerk t.a.v. (communicatie) met doelgroep)

2. *Zorg voor een systematische benadering met duidelijke regie.*

- *Focus op een systematische aanpak van armoede en begeleiding op gezins- of huishouding niveau.*

Toelichting: Armoede is niet alleen een individueel probleem maar een probleem van een gezin of huishouden. Bovendien zijn er vaak problemen op verschillende vlakken: financieel, opvoeding, het voeren van huishouden, (ontbreken van) werk. Belangrijk is deze in samenhang te benaderen. Zorg dat signalen worden doorgegeven aan de verschillende sociale partners. De gemeente werkt goed samen met sociale partners maar het is belangrijk dat de gemeente hier de regie over behoudt.

- *Ondersteuning is maatwerk per systeem/ huishouden.*

Toelichting: Vaak weet men de weg niet naar bestaande initiatieven en/of schamen inwoners zich voor hun situatie. Het is van belang met de mensen te praten en zeker niet over mensen. Het is dan ook zaak al deze aspecten naast elkaar en in samenhang op te lossen.

Toetsingscriteria ASDB:

In hoeverre is er sprake van een systematische benadering. Terugkoppeling vanuit de doelgroep.

3. *Integraliteit/ inclusiviteit*

- *Realiseer samenwerking met alle domeinen.*

Toelichting: Er zijn heel veel projecten en initiatieven om armoede tegen te gaan. Deze initiatieven zijn echter niet allemaal goed bekend bij alle ketenpartners en al helemaal niet bij inwoners. Samenwerking moet niet alleen plaatsvinden tussen de partners binnen het sociaal domein, maar ook daarbuiten, zowel ambtelijk als maatschappelijk. Denk hierbij ook aan (sport)verenigingen, bewonersgroepen. Kijk ook vooral naar wat er wel kan en niet wat er niet kan wegens AVG-wetgeving.

- *Focus op samenwerking tussen het medisch domein en het sociaal domein.*

Toelichting: Medisch is aangetoond dat stress, vaak voortkomend uit armoede, leidt tot blijvende gezondheidsschade. Dit is zelfs overdraagbaar op volgende generaties. Oplossingen moeten in de meeste gevallen niet gezocht worden in het medische domein, maar in het sociale domein.

Het is dus van belang ook de samenwerking en daadwerkelijke aansluiting met domeinen buiten dat van de gemeente te zoeken. Voor deze groep is een warme overdracht essentieel. Alleen verwijzing is onvoldoende. Het beter aansluiten van het sociale domein en het medische domein is essentieel om de vergrijzing op te vangen en een manier van preventie.

- *Pak zaken wijkgericht op.*

Toelichting: Mensen zoeken oplossingen dicht bij huis. Dat betekent dat de brede samenwerking in de wijken voor mensen voelbaar en zichtbaar moet zijn. Geef welzijnsorganisaties meer vertrouwen om buurt/wijk gericht te mogen werken. Zorg dat bijvoorbeeld LEV en Lumens goed kunnen wortelen in de wijken en outreachend te werk mogen gaan. Maak ook gebruik van lokale netwerken en initiatiefnemende inwoners, zij kunnen ervoor zorgen dat een groep die normaal niet wordt bereikt toch aanhaakt. Deze benadering heeft tijd en investeringen nodig, ook hier is het een belangrijke maatregel voor preventie en een lange termijn benadering.

- *Neem initiatieven van bewoners serieus.*

Toelichting: Handel in de geest van de wet. Voorbeeld; Mensen die wat willen bijklussen worden vaak meteen gekort op hun uitkering. Dit is niet stimulerend om wat op te pakken. Ook hier geldt maatwerk: wat heeft een inwoner nodig en wat kan de gemeente bieden?

Toetsingscriteria ASDB:

- Samenwerking met andere domeinen, sociale partners en verenigingen.
- Regie tussen verschillende domeinen.
- Wijkgerichte aanpak en omgang met inwoners.

4. Preventie

- *Focus op preventie*

Toelichting: Door de wachttijden in het aannamebeleid in de regionale complexe zorg voor jeugd, staat lokale preventie ook onder druk. Het OTB probeert weliswaar waar mogelijk de gaten te vullen, maar dat trekt een wissel op de lokale jeugdpreventie.

Preventie is voor iedereen belangrijk en moet dan ook gericht zijn op meerdere bewonersgroepen.

- *Maak preventiegelden structureel en ontwikkel langdurende projecten met een heldere visie.*

Toelichting: Preventie is vooruitzien en investeren in de toekomst. In korte periodes kunnen zaken niet structureel ingebed worden. Om de sleutelfiguren in wijken te vinden en netwerken op te bouwen is veel tijd nodig. Dit is belangrijk om preventief te kunnen werken en verschillende maatschappelijke problemen in buurten vroeg te kunnen signaleren. Neem hierin ook de buurt mee en stimuleer dat inwoners elkaar kunnen helpen. Beloon vrijwilligerswerk en mantelzorg.

- *Garandeer continuïteit/ implementatie van succesvolle projecten.*

Toelichting: inbedding in bestaande structuren is bij preventie heel belangrijk om continuïteit te waarborgen. Nu stranden vaak goedbedoelde en succesvolle projecten omdat vooraf de continuïteit niet geborgd zijn.

Toetsingscriteria ASDB:

- Aandacht voor structurele preventie. Tijdsduur en visie van trajecten en implementatie.

5. *Pilots*

- *Start met integrale wijkgerichte pilots en experimenteer.*

Om de complexe problematiek rond armoede en eenzaamheid aan te pakken moeten zaken integraal binnen en met beleidsterreinen buiten het sociaal domein opgepakt te worden. Lokale partners die buiten de gemeente en midden in de gemeenschap staan moeten gestimuleerd worden om aan te haken. In het beleidsakkoord wordt er gesproken over pionieren, out of the box denken en lef tonen. Laat dit zien door te kijken naar bijvoorbeeld proeftuin Ruwaard en kijk of dit ook ontwikkeld kan worden in Best.

Toetsingscriterium ASDB:

Hoeveel lef wordt er getoond met nieuwe projecten, hoe wordt dit in de wijk uitgevoerd en wordt hierin de gemeenschap meegenomen.

6. *Eenzaamheid*

- *Wees alert op het bestaan van eenzaamheid en maak hier beleid op.*

Toelichting: Eenzaamheid en armoede zullen vaak hand in hand gaan veroorzaakt door bijvoorbeeld schaamte, maar eenzaamheid komt uiteraard ook los daarvan voor. Denk aan weduwen en weduwnaars, alleenstaande ouderen zonder kinderen dichtbij, alleenstaande ouders en jongeren.

- *Breng inzichtelijk welke problemen de jeugd ondervindt.*

Toelichting: Onder jongeren spelen veel mentale problemen waar armoede en eenzaamheid redenen voor kunnen zijn. Onderzoek deze problemen en ondersteun partners die dit aanpakken en trek hier samen op met scholen.

Toetsingscriterium ASDB:

Aandacht voor eenzaamheid bij diverse groepen.

7. *Outreaching werken*

- *Ambtenaren het gemeentehuis uit.*

Toelichting: Om vertrouwen terug te winnen van de bevolking moeten de contacten met inwoners drastisch verbeterd worden. Naast een andere houding en betere communicatie, moet de menselijke maat terug. Hiervoor moeten ambtenaren (meer) achter hun bureau vandaan, de veilige haven van het gemeentehuis uit en naar de mensen en organisaties toegaan. Het is goed om niet alleen via-via te vernemen wat er leeft (via o.a. LEV en Lumens), maar ook om daadwerkelijk te voelen wat er leeft.

Toetsingscriterium ASDB:

In welke mate ambtenaren zich laten zien in de gemeenschap.

Graag ontvangen wij een inhoudelijke reactie op dit ongevraagd advies met daarbij informatie over eventueel door u genomen dan wel te nemen besluiten als gevolg van dit advies.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Best,

Datum, 16 juni 2023

Meindert Leutscher
Voorzitter